

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-709-62(3)/16/AgŁ

Warszawa, 22 września 2016 r.

DECYZJA DIH-1/83/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1059 z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Danuty Lebiody, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Lebioda Danuta Firma Handlowo-Usługowa w Świętochłowicach, od decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach z dnia 29 lipca 2016 r. (nr akt sprawy: HU.8361.44.2016/54DEC/16), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 500 zł (słowne: pięćset złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadającej jakości handlowej jednej partii napoju alkoholowego aromatyzowanego na bazie piwa „NOBUNGA YESWIŚNIA” o mocy alkoholu 9 % obj. o łącznej wartości 127,60 zł – utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 16-18 maja 2016 r. przez inspektorów reprezentujących Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach, zwanego dalej „Śląskim WIIH”, w sklepie w Świętochłowicach przy ul. Wiktora Polaka 41, należącym do przedsiębiorcy Danuty Lebiody, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Lebioda Danuta Firma Handlowo-Usługowa w Świętochłowicach, zakwestionowano sposób oznakowania jednej partii napoju alkoholowego aromatyzowanego na bazie piwa „NOBUNGA YESWIŚNIA” o mocy alkoholu 9 % obj. i objętości netto 860 ml, wyprodukowanego przez Vin-Kon S.A., ul. Dąbrowskiego 35 62-500 Konin dla Firmy Handlowo-Usługowej „Mężyk”, ul. Składowa 28, 41-500 Chorzów, zwanego dalej „napojem alkoholowym”, w ilości 29 butelek o łącznej wartości 127,60 zł (4,40 zł/but.), z uwagi na:

- użycie w nazwie handlowej produktu sformułowania „YESWIŚNIA”, podczas gdy ze składu wynikało, że produkt ten nie zawiera wiśni lub soku wiśniowego, tylko aromat.

Taki sposób oznakowania produktu, zdaniem organu pierwszej instancji, wprowadzał konsumentów w błąd co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru i składu, co stanowiło naruszenie treści art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 s. 18 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011”;

- użycie w oznaczeniu daty ważności sformułowania „Najlepiej spożyć przed ...”, podając miesiąc i rok, zamiast „Najlepiej spożyć przed końcem ...”, co stanowiło naruszenie treści załącznika X pkt 1 lit. a) do rozporządzenia (UE) nr 1169/2011.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z 18 maja 2016 r. (nr akt kontroli: HU.8361.44.2016) oraz na wydrukach zdjęć przedstawiających sposób oznakowania zakwestionowanego produktu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z 17 czerwca 2016 r., Śląski WIIH zawiadomił ww. przedsiębiorcę, zwanego dalej również „stroną”, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadającej jakości handlowej jednej ww. partii napoju alkoholowego, informując przy tym o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu. Do pisma tego dołączył odrębne pismo z 17 czerwca 2016 r., w którym wezwał ją do przekazania informacji o wielkości obrotów i przychodu za rok 2015.

Strona przekazała żądane informacje w piśmie z 27 czerwca 2016 r. i oświadczyła, że należy do grupy mikroprzedsiębiorców. Do pisma tego dołączyła zeznanie podatkowe za rok 2015 (PIT-36).

Pismem z 14 lipca 2016 r., Śląski WIIH ponownie poinformował stronę o możliwości brania czynnego udziału w ww. postępowaniu administracyjnym.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 29 lipca 2016 r. (doręczoną stronie 1 sierpnia 2016 r.), Śląski WIIH wymierzył stronie, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowe, karę pieniężną w wysokości 500 zł za wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanej jednej ww. partii napoju alkoholowego.

Pismem z 10 sierpnia 2016 r. (nadany w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego 11 sierpnia 2016 r.), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o jej uchylenie w całości i umorzenie przedmiotowego postępowania. Zaskarżonej decyzji zarzuciła błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego i błędną interpretację przepisów prawa.

Pismem z 26 sierpnia 2016 r., Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W świetle art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii Europejskiej – importer danego środka na rynek Unii Europejskiej. Jak wynika z tego artykułu, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 2), a bez uszczerbku dla tego przepisu, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (ust. 5).

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Pojęcie jakości handlowej zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 5 tej ustawy jako cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać konsumenta finalnego w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości,

właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji.

Wymagania dotyczące oznaczania daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia zostały określone w załączniku X rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. Przepisy te stanowią:

- w pkt 1, że datę minimalnej trwałości poprzedza się sformułowaniem: „Najlepiej spożyć przed ...”, gdy data zawiera oznaczenie dnia, „Najlepiej spożyć przed końcem ...”, w innych przypadkach (lit. a) oraz sformułowaniom tym towarzyszy: sama data, albo odesłanie do miejsca, gdzie data jest podana w etykietowaniu (lit. b); data składa się z dnia, miesiąca i ewentualnie roku, w takiej kolejności oraz w niekodowanej formie. Jednakże, w przypadku środków spożywczych, których: trwałość nie przekracza 3 miesięcy – wystarczy oznaczenie dnia i miesiąca; trwałość przekracza 3 miesiące, lecz nie przekracza 18 miesięcy – wystarczy oznaczenie miesiąca i roku; trwałość przekracza 18 miesięcy – wystarczy oznaczenie roku (lit. c);
- w pkt 2, że termin przydatności do spożycia poprzedza się sformulowaniem „Należy spożyć do ...”(lit. a) oraz sformułowaniu temu towarzyszy: sama data, albo odesłanie do miejsca, gdzie data jest podana w etykietowaniu (lit. b); data składa się z dnia, miesiąca i ewentualnie roku, w takiej kolejności oraz w niekodowanej formie (lit. c).

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na mocy art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych oraz wielkość jego obrotów i przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie, na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w sklepie należącym do strony przez inspektorów reprezentujących Śląskiego WIIH stwierdzono, że wprowadzona do obrotu jedna ww. partia napoju alkoholowego o łącznej wartości 127,60 zł, z uwagi na oznakowanie wprowadzające konsumentów w błąd co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru i składu, nie spełniała wymagań jakości handlowej określonej w art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 – co nosiło znamiona czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej oraz skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w minimalnej wysokości 500 zł. Ponadto, produkt ten zakwestionowano z uwagi na użycie w oznaczeniu daty ważności niewłaściwego sformułowania, co stanowiło naruszenie treści sformułowania niegodnego z treścią załącznika

X pkt 1 lit. a) do rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, jednakże nieprawidłowość ta nie miała wpływu na wymierzenie stronie kary pieniężnej.

Jak wynika z art. 40a ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w ust. 1-3 tego artykułu, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej.

Wobec powyższego, Śląski WIIH w drodze decyzji z dnia 29 lipca 2016 r. wymierzył powyższą karę pieniężną Danucie Lebiodzie, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Lebioda Danuta Firma Handlowo-Usługowa w Świętochłowicach, tj. przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu przedmiotowy produkt.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona zarzuciła organowi pierwszej instancji błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego i błędną interpretację przepisów prawa. Podkreśliła, że przedmiotowy produkt był oznakowany jedną dużą etykietą o wymiarach 10,5 x 9 cm, która zawierała wszystkie wymagane informacje na jego temat. Jej zdaniem, nazwa handlowa produktu „NOBUNGA YESWIŚNIA” zawiera w sobie informację o właściwościach smakowych (tj. o smaku wiśniowym) napoju alkoholowego na bazie piwa i w ten sposób klient został poinformowany o tym, że jest to produkt aromatyzowany o smaku wiśniowym. W jej ocenie, element nazwy handlowej wskazuje na smak produktu, który jest zgodny z użytym przez producenta dodatkiem aromatyzującym. Dodała, że w żadnym miejscu na etykiecie nie ma informacji wprost czy sugerującej, że produkt ten zawiera wiśnie lub sok wiśniowy, ani też nie ma zdjęcia czy rysunku owoców wiśni. Strona stara się w ten sposób wykazać, że nazwa handlowa produktu nie wprowadza konsumentów w błąd, gdyż nawiązuje do smaku produktu, którego klient może oczekiwać podczas jego spożycia i na podstawie którego zadecyduje o jego zakupie. Odnosząc się do zarzutu użycia niewłaściwego sformułowania poprzedzającego datę minimalnej trwałości, strona podniosła, że na etykiecie nie podano daty minimalnej trwałości, tylko termin przydatności do spożycia, który określono w postaci „kalendarzyka”, tj. poprzez zaznaczenie (nacięcie) na etykiecie dnia, miesiąca i roku. Zwróciła uwagę, że na brzegach etykiety znajdowały się widoczne nacięcia wykonane podczas produkcji, które wskazują na: partię produkcyjną (A), dzień (3), miesiąc (III – cyfry rzymskie) i rok (17). Jej zdaniem, kontrolujący zignorowali lub błędnie je odczytali. Na tej podstawie, strona uznała, że użycie sformułowania „Należy spożyć przed” było prawidłowe i w związku z tym zarzut błędnego oznaczenia daty ważności jest całkowicie bezzasadny. Zaznaczyła, że przedmiotowy produkt został przez nią sprawdzony przed wprowadzeniem do obrotu, oraz że wyrobami alkoholowymi handluje już od 15 lat i dotychczasowe kontrole jej działalności były bezwynikowe.

W ocenie Prezesa UOKiK, przedstawione przez stronę w odwołaniu w pierwszej kolejności wątpliwości co do zasadności kwestionowania przedmiotowego produktu, z uwagi na oznakowanie wprowadzające konsumentów w błąd, są niezasadne. Z ustaleń kontroli udokumentowanych w protokole kontroli z 18 maja 2016 r. oraz dokumentacji fotograficznej wynika, że wszystkie informacje na temat tego produktu znajdowały się na jednej etykiecie,

jednakże z uwagi na różną czytelność podawanych informacji, na pierwszy plan wysuwała się nazwa handlowa produktu „NOBUNGA YESWIŚNIA”, zawierająca w swojej treści wyraz „WIŚNIA”, podana drukowanymi literami i tak dużą czcionką, że została ona rozdzielona na dwa wersy, zajmując górną i środkową część etykiety, wraz z podaną pod nią na tym samym tle, ale co najmniej dwukrotnie mniejszą czcionką, mocą alkoholu „alk. 9 % obj.”, zaś na dalszy plan wysuwała się nazwa opisowa produktu „napój alkoholowy aromatyzowany na bazie piwa”, wraz z jego składem „piwo słodowe jęczmienne, cukier, aromat, karmel, kwas cytrynowy – regulator kwasowości, substancje słodzące: acesulfam K, sukraloza”. Dodać należy, że nazwa opisowa produktu została podana na tym samym tle, co nazwa handlowa produktu i moc alkoholu, ale nieco mniejszą czcionką niż moc alkoholu, z mniejszymi odstępami między literami i mniejszą grubością linii pisma, zapisanej przez to w jednym wersie i z zachowaniem mniejszego kontrastu między pismem a tłem, zaś pod nią na jasnym tle, ale z jeszcze mniejszą czcionką podano dobrowolnie skład produktu. Jak ustalono, użycie w nazwie handlowej produktu sformułowania „YESWIŚNIA”, zawierało mylną sugestię, że produkt ten wytworzono na bazie wiśni lub soku wiśniowego, podczas gdy z jego nazwy opisowej i składu wynikało, iż jest to napój alkoholowy wytworzony na bazie piwa i poddany aromatyzowaniu, a więc zupełnie inny produkt, który dodatkowo nie zawierał w składzie wyeksponowanego na tle innych informacji składnika w postaci wiśni lub soku wiśniowego, tylko aromat. Ponadto, połączenie wyrazu angielskiego „YES” z wyrazem „WIŚNIA” wprost wskazywało, że w napoju tym jest wiśnia. Należy zatem zgodzić się ze stanowiskiem organu pierwszej instancji, że taki sposób oznakowania produktu wprowadzał konsumentów w błąd co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru i składu, co stanowiło naruszenie treści art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011.

Odnosząc się do argumentu strony zawartego w odwołaniu, że wszystkie informacje na temat przedmiotowego produktu znajdowały się na etykiecie, należy zauważyć, że faktu tego nie zanegowano, tym niemniej dokonano analizy prezentacji tych informacji pod kątem ich rzetelności, w celu sprawdzenia, czy nie wprowadzają konsumentów w błąd. Informacje na temat żywności, jak wynika z art. 2 ust. 2 lit. a) i art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, to wszystkie informacje dotyczące danego środka spożywczego udostępniane konsumentom m.in. za pośrednictwem etykiety i informacje te nie mogą wprowadzać ich w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności m.in. co do jego charakteru i składu. Przy ocenie rzetelności podawanych informacji brane są zatem pod uwagę wszystkie elementy oznakowania, w tym także sposób ich przedstawienia, i żaden z nich nie może stwarzać mylnego wrażenia o nabywanym produkcie. Zgodnie z art. 13 tego rozporządzenia, informacje na temat żywności muszą być umieszczone w widocznym miejscu w taki sposób, aby były dobrze widoczne, wyraźnie czytelne oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalne. Nie mogą być w żaden sposób ukryte, zasłonięte, pomniejszone ani przerwane jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem (ust. 1), a także obowiązkowe dane szczegółowe wymienione w art. 9 ust. 1, dotyczące m.in. nazwy środka spożywczego – jeśli znajdują się na opakowaniu lub na załączonej do niego etykiecie – są wydrukowane na opakowaniu lub etykiecie w sposób zapewniający wyraźną czytelność,

z użyciem znaków o określonym rozmiarze czcionki (ust. 2). Czytelność, jak stanowi art. 2 ust. 2 lit. m) tego rozporządzenia, to fizyczny wygląd informacji, dzięki któremu informacja jest wizualnie dostępna ogółowi społeczeństwa, a który określają różne elementy, m.in. rozmiar czcionki, odstępy między literami, odstępy między wierszami, grubość linii pisma, barwa czcionki, rodzaj czcionki, stosunek szerokości liter do ich wysokości, powierzchnia materiału oraz kontrast między pismem a tłem. W niniejszej sprawie, informacja w postaci zwrotu „YESWIŚNIA”, zawarta w nazwie handlowej produktu była niespójna z informacją zawartą w nazwie opisowej produktu i jego składzie, i pomimo iż wszystkie te informacje znajdowały się na jednej etykiecie, to jednak należy wskazać, że nazwa handlowa produktu była tak wyeksponowana na tle innych informacji, odzwierciedlających właściwą specyfikę produktu, iż mogła obniżać ich czytelność i decydować o wyborze produktu.

Nazwa środka spożywczego, w myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, jest to nazwa przewidziana w przepisach (tj. w przepisach unijnych, a przy ich braku – w przepisach krajowych, zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. n). W przypadku braku takiej nazwy nazwą środka spożywczego jest jego nazwa zwyczajowa (zdefiniowana w art. 2 ust. 1 lit. o), a jeśli nazwa zwyczajowa nie istnieje lub nie jest stosowana, przedstawia się nazwę opisową tego środka spożywczego (zdefiniowaną w art. 2 ust. 1 lit. p).

Wbrew temu, co stara się wykazać strona w odwołaniu, nazwa handlowa produktu „NOBUNGA YESWIŚNIA”, zawierająca w swojej treści wyraz „WIŚNIA” nie informowała konsumentów o prawdziwych właściwościach tego alkoholu, gdyż wynikało z niej, że jest to napój alkoholowy wytworzony na bazie wiśni lub soku wiśniowego, a nie napój alkoholowy aromatyzowany o smaku wiśniowym i wytworzony na bazie piwa. Podkreślić należy, że dla takiego produktu, jakim jest przedmiotowy napój alkoholowy, nazwa środka spożywczego nie została przewidziana w przepisach prawa, ani też nie istnieje lub nie jest stosowana nazwa zwyczajowa, w związku z czym w myśl art. 17 ust. 1 tego rozporządzenia, przedstawia się nazwę opisową, tj. nazwę zawierającą opis środka spożywczego, a w razie potrzeby również jego zastosowania, który jest wystarczająco jasny, aby umożliwić konsumentom poznanie rzeczywistego charakteru tego środka spożywczego i odróżnienie go od innych produktów, z którymi może zostać pomyłony. Z argumentów przedstawionych przez stronę w odwołaniu wynika, że nie dostrzega ona różnicy pomiędzy określeniami „wiśniowy (lub wiśnia)”, a „o smaku wiśniowym”. Opierając się zatem na zasadzie o niewprowadzaniu konsumentów w błąd, wyrażonej w art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, Prezes UOKiK wyjaśnia, że nazwy produktów, które zawierają w składzie składniki owocowe w ilościach wpływających na ich cechy charakterystyczne mogą odnosić się bezpośrednio do owocu (np. „napój wiśniowy (lub wiśnia)”), a nazwy produktów, których cechy aromatyczno-smakowe pochodzą wyłącznie od aromatów tworzone są z użyciem określenia „o smaku” (np. „napój o smaku wiśniowym”). Odnosząc się do przypadku, w którym tak, jak w niniejszej sprawie, napój alkoholowy zawiera w składzie: piwo i aromat (poza cukrem, karmelem, regulatorem kwasowości i substancjami słodzącymi), a smak wiśniowy tego napoju uzyskano wyłącznie poprzez użycie aromatu, należy przyjąć, że może być on nazwany „napojem alkoholowym aromatyzowanym (o smaku wiśniowym) na bazie piwa”. Jednakże, w jego oznakowaniu nie

może być jednocześnie wyeksponowany wyraz „WIŚNIA”, gdyż nie jest on adekwatny do nazwy opisowej produktu i jego składu, sugerując, że napój ten wytworzono na bazie wiśni lub soku wiśniowego. Nie ulega zatem wątpliwości, że produkt powstały w głównej mierze z połączenia piwa i aromatu nie może być charakteryzowany i oznakowany przy użyciu wyrazu „WIŚNIA”, gdyż wywołuje on u konsumentów skojarzenia z owocem wiśni i może wskazywać, że aromat i smak produktu pochodzą od tego składnika, który dodatkowo został wyeksponowany w jego nazwie handlowej, podczas gdy faktycznie – zgodnie z deklaracją zawartą w nazwie opisowej produktu i jego składzie – aromat i smak produktowi nadaje piwo i aromat. Dodać należy, że w takim przypadku byłoby możliwe umieszczenie na etykiecie jedynie wizerunku owoców wiśni, przy założeniu jednak, że podany w składzie aromat byłby wyłącznie aromatem naturalnym.

Zważywszy, że użyte w nazwie handlowej produktu sformułowanie „YESWIŚNIA”, wraz z informacją o mocy alkoholu odpowiada charakterystyce produktu o nazwie „napój alkoholowy na bazie (lub z dodatkiem) wiśni lub soku wiśniowego”, to użycie tego słowa dla produktu o charakterystyce „napoju alkoholowego aromatyzowanego (o smaku wiśniowym) na bazie (lub z dodatkiem) piwa”, zdaniem Prezesa UOKiK, wprowadzało konsumentów w błąd, gdyż w świetle przedstawionej powyżej interpretacji tych nazw, konsument otrzymał dwie sprzeczne informacje.

Wobec powyższego, należy stwierdzić, że ustalenia poczynione przez organ pierwszej instancji w toku kontroli co do uznania przedmiotowego produktu za oznakowany w sposób wprowadzający konsumentów w błąd, należy uznać za prawidłowe i zgodne z prawem. Tym samym, zarzut strony, że organ pierwszej instancji dokonał błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i błędnej interpretacji przepisów prawa, jest niezasadny.

Za bezzasadne należy uznać również zgłoszone przez stronę w odwołaniu zastrzeżenia co do zasadności kwestionowania przedmiotowego produktu, z uwagi na użycie w oznaczeniu daty ważności niewłaściwego sformułowania. Choć nieprawidłowość ta nie miała wpływu na wysokość wymierzonej stronie kary pieniężnej, należy wskazać, że wymagania dotyczące oznaczania daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia zostały określone w załączniku X do rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, odpowiednio w pkt 1 i 2. Z przepisów tych wynika, że w przypadku daty minimalnej trwałości i terminu przydatności do spożycia, data składa się z dnia, miesiąca i ewentualnie roku, w takiej kolejności oraz w niekodowanej formie (pkt 1 i 2 lit. c), tym niemniej dla oznaczenia daty minimalnej trwałości w zależności od trwałości środka spożywczego, np. jeżeli jego trwałość przekracza 3 miesiące, lecz nie przekracza 18 miesięcy, wystarczy podać miesiąc i rok (pkt 1 lit. c) i tak wyrażoną datę poprzedza się sformulowaniem „Najlepiej spożyć przed końcem ...” (pkt 1 lit. a). Z protokołu kontroli, przyjętego przez stronę bez zastrzeżeń, wynika jednoznacznie, że w oznaczeniu daty ważności podano miesiąc i rok, a więc użycie sformułowania „Najlepiej spożyć przed ...” było niezgodne z treścią pkt 1 lit. a) tego załącznika. Z kolei zakładając, że tak, jak twierdzi strona w odwołaniu, datę ważności określono poprzez zaznaczenie (nacięcie) na etykiecie dnia, miesiąca i roku lub w postaci „kalendarzyka”, który wskazuje na: partię produkcyjną

(A), dzień (3), miesiąc (III – cyfry rzymskie) i rok (17), należałoby uznać, że datę tę podano w formie kodowanej, co jest niezgodne z treścią pkt 1 lit. c) tego załącznika.

Należy podkreślić, że przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, na podstawie którego Śląski WIIH wydał zaskarżoną decyzję, jest wyrazem odpowiedzialności administracyjnej, która ma charakter obiektywny, a przesłanką jej przyjęcia jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu produktu nieodpowiadającego jakości handlowej produktów (por. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 4 kwietnia 2014 r. sygn. akt VI SA/Wa 2879/13 i z 10 marca 2015 r. VI SA/Wa 2214/14). Strona jako profesjonalista na rynku miała obowiązek znać i stosować się do obowiązujących przepisów prawa związanych z wykonywaną przez nią działalnością, a zapewnienie prawidłowego oznakowania jednej ww. partii napoju alkoholowego nie wykraczało poza jej możliwości, gdyż było możliwe do zweryfikowania przez nią podczas zwykłych czynności sprawdzających przy odbiorze towaru od dostawcy, a więc było możliwe do uniknięcia, przy dochowaniu należytej staranności.

Prezes UOKiK zauważa, że przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, uprawniał Śląskiego WIIH do wymierzenia stronie kary pieniężnej w granicach określonych tym przepisem, a więc w wysokości od 500 zł do 638 zł (5 x 127,60 zł), gdzie górna jej granica stanowi pięciokrotną wartość korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanych 29 butelek pochodzących z jednej ww. partii napoju alkoholowego o łącznej wartości 127,60 zł. Stronie wymierzono karę pieniężną w minimalnej wysokości 500 zł.

Z zebranego w aktach sprawy materiału dowodowego wynika, że ustalając wysokość powyższej kary pieniężnej, organ pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny wszystkich przesłanek wymienionych w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, takich jak: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasowa działalność strony na rynku artykułów rolno-spożywczych oraz wielkość jej obrotów i przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych, co znajduje swój wyraz w treści zaskarżonej decyzji.

Zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzona stronie kara będzie właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie produkty odpowiadające jakości handlowej, a także spełni ona swoją funkcję prewencyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, stosownie do wymagań określonych w art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, w świetle których, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, jak również ustalenie jej wysokości, było prawidłowe i zgodne z prawem.

Tym samym, zawarty w odwołaniu wniosek strony o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie przedmiotowego postępowania, należy uznać za niezasadny, zarówno w świetle ustaleń opisanej kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa dotyczących wymierzania kar pieniężnych na gruncie ustawy o jakości handlowej.

Stosownie do art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718 z późn. zm.), od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.).

Z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski